

- розробка експлуатаційної документації;
- вибір методів діагностики і ремонту.

Перед синтезом конструкції гвинтового конвеєра необхідно виконати чітку класифікацію приводів, робочих органів і всієї системи в цілому, визначити методи вибору кращого варіанту рішення на кожному етапі проектування, уточнити критерії оптимізації і обмеження, визначити методи пошуку технічних рішень і при потребі розробити нові, розробити загальний і часткові алгоритми оптимального проектування.

Далі задача проектування вирішується багатоциклічно: вибирається принцип роботи: за змінною чи постійною трасах транспортування; вибирається структура конвеєра; розробляється конструкція конвеєра і визначаються її основні параметри і на цій основі виконується аналіз і паралельне порівняння декількох варіантів – вибір найбільш задовільного рішення.

Реалізація викладеної методики можлива за умови розроблення відповідного математичного і програмного забезпечення, підтвердженого експериментальними дослідженнями. Крім того, ефективність проектування можна значно підвищити при використанні бази даних технічних рішень виконаних раніше проектів.

УДК 621.89

О. А. Мавроді

ДВНЗ Приазовський державний технічний університет

РОЗРАХУНОК КОЕФІЦІЄНТА КОРИСНОЇ ДІЇ БЛОКІВ КРАНОВИХ ПОЛІСПАСТІВ

При розгоні і гальмуванні крана підвіска відхиляється від вертикалі на кут γ (рис. 1). Положення каната в ривчаку блоку змінюється, і він навалюється на реборду блока. Утворюється майданчик контакту з практично сухим тертям між канатом і ребордою блока. Втрати суттєво зростають.

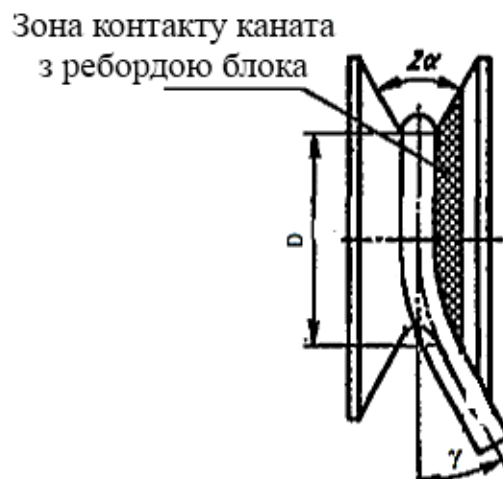

Рис. 1. Положення канату в ривчаку верхнього блока при відхиленні підвіски на кут γ

Позначимо:

$$f^* = f + f_D,$$

де f^* - повний коефіцієнт тертя;

f_D - додатковий коефіцієнт тертя канату по блоку в динаміці.

Тоді К. П. Д. блока

$$\eta_6 = 1 - 3 \cdot k^2 \cdot \left(\frac{d}{D}\right)^2 - \frac{3}{2} \cdot f^* \cdot \frac{d_0}{D}.$$

Врахування тертя каната по реборді блоку при відхиленнях підвіски від вертикалі сприятиме більш повному вирішенню завдань розрахунку механізму кранового підйому.

Література:

1. Б. С. Ковальський / Грузоподъёмные машины. Канаты, блоки, барабаны. – Харьков: Харьк. высш. командно-инж. училище, 1961. – 88 с.
3. О. М. Щеглов Исследование работы грузовых подвесок литейных кранов: Автореф. дисс. ... канд. техн. наук. Харьков: ХВКИУ, 1981. 21 с.

УДК 621.87

О. А. Мавроді

ДВНЗ Приазовський державний технічний університет

ІЗГІБНІ НАПРУГИ ХВОСТОВИКА ГАКА ВАНТАЖОПІДІЙМАЛЬНОГО КРАНА

Як показав досвід експлуатації, найбільш вразливим місцем підвісок кранів є останній виток різьблення, перехід від різьбової частини гака до його хвостовика. При цьому допускаються розрахункові напруги відносно низькі (50 ... 70 МПа в залежності від групи режиму роботи крана), що забезпечують запас міцності по відношенню до межі текучості не менше 1,2 ... 1,5. Розрахунки показують, що в реальних конструкціях гаків, напруги від дії розрахункової статичного навантаження ще нижче.

Незважаючи на це, на практиці неодноразово мали місце руйнування гаків в різьбовій частині. Б. С. Ковальський зазначає, що відбувається це через високу концентрацію напружень в витках різьби, ураження її корозією в разі недостатнього змащення при роботі на відкритому повітрі.

Дослідження, проведені на кафедрі ПТМ і ДМ, виявили ще одну обставину, яка істотно впливає на міцність гаків - динамічні напруги згинання при розгоні і гальмуванні механізмів горизонтального переміщення моста крана. В результаті прискорення канати відхиляються від вертикалі на кут γ під дією сили інерції.

Величина γ в межах 18...22° була визначена дослідним шляхом для швидкохідних мостових і порталних кранів Н.І. Григор'євим, В. Ф. Сиротським, Ф. М. Лейнером, Б. І. Жермунським. Для тихохідних ливарних кранів О. М. Щеглов визначив $\gamma = 7 \dots 14^\circ$. Це дозволило розрахувати силу інерції як:

$$F_i = G \cdot \operatorname{tg} \gamma = (0.1 \dots 0.4) \cdot G,$$

де G - номінальний вага вантажу, що піднімається.

Тобто, сила інерції невелика і нею в розрахунках механізмів нехтують. У ряді випадків такий підхід цілком виправданий, але в оцінці міцності хвостовиків гаків неприпустимий. Ця, відносно невелика, сила інерції, помножена на довжину гака (особливо в укорочених підвісках), призводить до вигинаючого моменту, що викликає значні напруги згинання в хвостовику гака. Обриви гаків, які мали місце, ми пояснюємо саме цією обставиною, що вимагає свого вирішення.

Тому на кафедрі ПТМ і ДМ ведеться пошук нових конструкцій крюкових підвісок, вільних від виявленого недоліку.